



Ελληνική Δημοκρατία Εθνική Επιτροπή Βιοηθικής & Τεχνοηθικής

NEWSLETTER #8 – ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2026

Ηλεκτρονική Επιμέλεια: Τάκης Βιδάλης, Κωνσταντίνος Λαμπρόπουλος, Μελίνα Βουργίδη

Διεθνή Νέα

Το οικολογικό αποτύπωμα των data centers



Η κατασκευή γιγαντιαίων κέντρων δεδομένων (data centers), τα οποία απαιτούνται για την τροφοδότηση της τεχνητής νοημοσύνης, έχει σοβαρές περιβαλλοντικές και υγειονομικές επιπτώσεις. Ενώ η βιοηθική συζήτηση επικεντρώνεται συνήθως στη ρύθμιση του AI, την ιδιωτικότητα ή την προκατάληψη

συχνά παραβλέπεται το ηθικό ζήτημα της τεράστιας υπολογιστικής ισχύος που απαιτείται σήμερα.

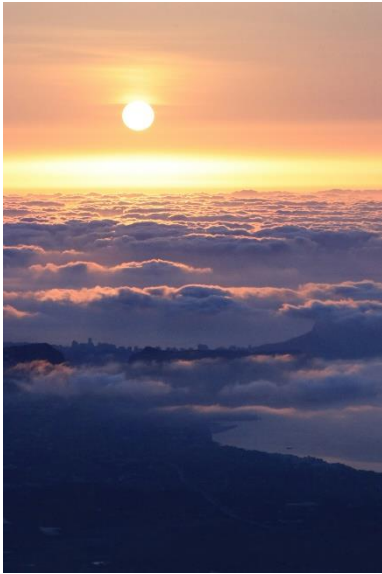
Οι τεχνολογικοί κολοσσοί επεκτείνουν ραγδαία αυτές τις εγκαταστάσεις, οι οποίες καταλαμβάνουν εκτάσεις χιλιάδων τετραγωνικών μέτρων. Ωστόσο, οι συνέπειες για τη δημόσια υγεία είναι ανησυχητικές. Τα κέντρα αυτά δημιουργούν «ψηφιακή αιθαλομίχλη» εξαιτίας της χρήσης εφεδρικών γεννητριών ντίζελ, οι οποίες εκπέμπουν επικίνδυνους ρύπους που συνδέονται με αναπνευστικά και καρδιαγγειακά προβλήματα. Επιπλέον, αυξάνουν την εξάρτηση από ρυπογόνες πηγές ενέργειας (όπως ο άνθρακας) και επιβαρύνουν δραματικά τα τοπικά δίκτυα ηλεκτροδότησης.

Παράλληλα, η ανάγκη ψύξης των πανίσχυρων επεξεργαστών (GPUs) καταναλώνει εκατομμύρια γαλόνια πόσιμου νερού καθημερινά, απειλώντας τα αποθέματα των τοπικών κοινωνιών. Το ερώτημα που προκύπτει είναι εάν αξίζει η επένδυση σε αυτές τις ενεργοβόρες και ρυπογόνες υποδομές αντί να στραφούμε στην ανάπτυξη μικρότερων και πιο αποδοτικών τεχνολογιών. Το πραγματικό κόστος αυτών των τεράστιων έργων πρέπει να υπολογιστεί με διαφάνεια και να αποτελέσει αντικείμενο ανοιχτού δημόσιου διαλόγου, πριν προκαλέσουν ανεπανόρθωτη ζημιά στον πλανήτη.

Ιωάννης Σηφάκης, ασκούμενος στην ΕΕΒΤ

Πηγή: bioethicstoday.org

Οι προκλήσεις της ηλιακής γεωμηχανικής



Καθώς η τεχνολογία της Τροποποίησης Ηλιακής Ακτινοβολίας (Solar Radiation Modification, SRM) περνά πλέον στη φάση της εμπορικής εκμετάλλευσης, οι αυξανόμενες προκλήσεις ασφαλείας και το κενό διακυβέρνησης γύρω από την ηλιακή γεωμηχανική εγείρουν σοβαρά ζητήματα. Η SRM στοχεύει στην τεχνητή ψύξη του πλανήτη μέσω της απελευθέρωσης σωματιδίων στην ατμόσφαιρα που αντανακλούν την ηλιακή ακτινοβολία. Ενώ παλαιότερα η SRM θεωρείτο επιστημονική φαντασία, η επιδείνωση της κλιματικής κρίσης έχει προσελκύσει το ενδιαφέρον νεοφυών επιχειρήσεων, όπως η αμερικανο-ισραηλινή εταιρεία Stardust, η οποία πρόσφατα συγκέντρωσε 60 εκατομμύρια δολάρια.

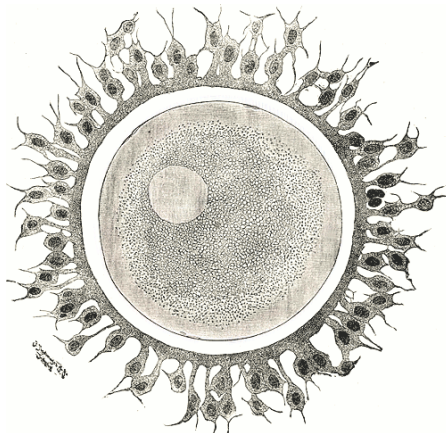
Ωστόσο, η SRM ενέχει σοβαρές παρενέργειες, όπως ζημιά στο στρώμα του όζοντος και διαταραχή των μοτίβων βροχόπτωσης. Το μεγαλύτερο πρόβλημα, σύμφωνα με τους συγγραφείς, είναι η απουσία ενός ισχυρού ρυθμιστικού πλαισίου τόσο σε εθνικό όσο και σε υπερεθνικό επίπεδο.

Η έλλειψη διεθνών κανόνων εγκυμονεί σημαντικούς γεωπολιτικούς κινδύνους. Εάν ιδιωτικές εταιρείες ή μεμονωμένα κράτη προχωρήσουν σε μονομερή ανάπτυξη της τεχνολογίας, οι καταστροφικές επιπτώσεις στο κλίμα άλλων χωρών (ιδίως του Παγκόσμιου Νότου) θα μπορούσαν να εκληφθούν ως «εχθρικές πράξεις», πυροδοτώντας διεθνείς συγκρούσεις. Οι κυβερνήσεις πρέπει να δράσουν άμεσα για τη θέσπιση ενός αποτελεσματικού παγκόσμιου πλαισίου διακυβέρνησης προτού οι κίνδυνοι καταστούν ανεξέλεγκτοι.

Ιωάννης Σηφάκης, ασκούμενος στην ΕΕΒΤ

Πηγή: justsecurity.org

Έλεγχος των διαφημίσεων δωρεάς ωαρίων στο Ηνωμένο Βασίλειο



Η Αρχή Διαφημιστικών Προτύπων του Ηνωμένου Βασιλείου (Advertising Standards Authority, ASA) έκρινε ότι δύο διαφημίσεις κλινικής γονιμότητας σε μέσο κοινωνικής δικτύωσης παραβίαζαν τον Κώδικα για τη Μη Ραδιοτηλεοπτική Διαφήμιση, την Προώθηση Πωλήσεων και το Άμεσο Μάρκετινγκ (UK Code of Non-Broadcast Advertising and Direct and Promotional Marketing), επειδή έδιναν υπερβολική έμφαση στην αποζημίωση για δωρεά ωαρίων. Και στις δύο διαφημίσεις, το

ποσό των 985 λιρών παρουσιαζόταν με μεγαλύτερα γράμματα σε έντονο ροζ χρώμα, σε αντίθεση με το υπόλοιπο κείμενο, το οποίο ήταν πιο διακριτικό και μικρότερο.

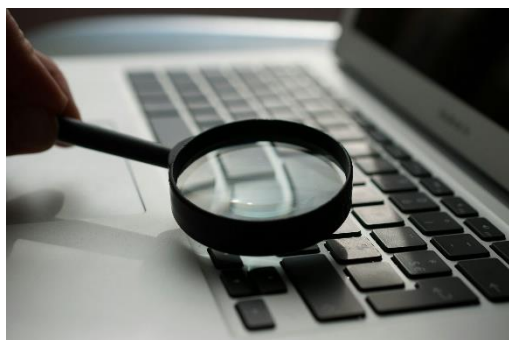
Παρότι υπήρχαν αναφορές στον αλτρουιστικό χαρακτήρα της δωρεάς ωαρίων, όπως το μήνυμα «Η επίδρασή σας είναι απίστευτη!», η ASA έκρινε ότι αυτές ήταν λιγότερο εμφανείς και δεν αναιρούσαν την έμφαση στο χρηματικό ποσό.

Η Αρχή θεώρησε ότι και οι δύο διαφημίσεις ανήγαγαν την απόφαση για δωρεά ωαρίων σε οικονομική επιλογή και ενδέχεται να ενθάρρυναν γυναίκες με οικονομικές δυσκολίες να υποβληθούν σε επεμβατικές ιατρικές διαδικασίες. Εξέφρασε επίσης την ανησυχία της για τον «χαρούμενο και εορταστικό τόνο», ο οποίος υποβάθμιζε τη σοβαρότητα και τις σωματικές και συναισθηματικές επιπτώσεις της δωρεάς ωαρίων. Ο Κώδικας Δεοντολογίας της Αρχής Ανθρώπινης Γονιμοποίησης & Εμβρυολογίας (Code of Practice of the Human Fertilisation and Embryology Authority), τον οποίο πρέπει να τηρούν οι κλινικές γονιμότητας, ορίζει ότι οι διαφημίσεις για την προσέλευση δοτριών ωαρίων μπορούν να αναφέρονται στην αποζημίωση, αλλά δεν πρέπει να αναφέρονται στη δυνατότητα οικονομικού κέρδους ή παρόμοιου οφέλους.

Ιωάννης Πανταζής, ασκούμενος στην ΕΕΒΤ

Πηγή: progress.org.uk

Η ασφάλεια των ιατρικών διαγνώσεων μέσω AI chatbots



Παρά τον ενθουσιασμό γύρω από τις δυνατότητες της τεχνητής νοημοσύνης, νέα μελέτη που δημοσιεύθηκε στο Nature Medicine δείχνει ότι τα AI chatbots δεν παρέχουν στους ανθρώπους καλύτερες ιατρικές συμβουλές από αυτές που μπορούν να βρουν χρησιμοποιώντας πιο παραδοσιακές μεθόδους. Η έρευνα εξέτασε

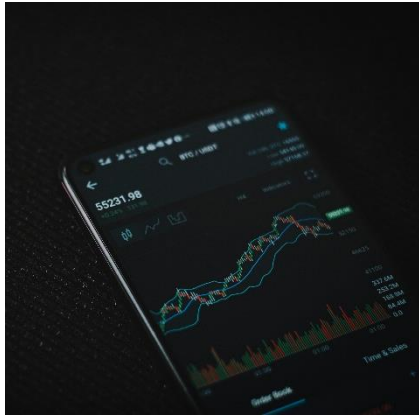
σχεδόν 1.300 άτομα στο Ηνωμένο Βασίλειο σε δέκα διαφορετικά ιατρικά σενάρια. Οι συμμετέχοντες χρησιμοποίησαν ένα εκ των GPT-4 της OpenAI, Llama 3 της Meta και Command R+. Υπήρχε επίσης μια ομάδα ελέγχου που χρησιμοποίησε μηχανές αναζήτησης στο διαδίκτυο.

Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι όσοι χρησιμοποίησαν chatbots εντόπισαν σωστά το πρόβλημά τους μόνο στο ένα τρίτο των περιπτώσεων, ενώ περίπου το 45% βρήκε την κατάλληλη λύση· ποσοστά παρόμοια με εκείνα της ομάδας ελέγχου. Οι ερευνητές επεσήμαναν την αντίθεση μεταξύ αυτών των απογοητευτικών αποτελεσμάτων και των εξαιρετικά υψηλών βαθμολογιών που λαμβάνουν τα chatbots τεχνητής νοημοσύνης σε ιατρικά τεστ και εξετάσεις, αποδίδοντας την διαφορά αυτή σε πρόβλημα επικοινωνίας και ελλιπή παροχή πληροφοριών. Η μελέτη αυτή υπογραμμίζει τους πραγματικούς ιατρικούς κινδύνους που ενέχουν τα chatbots για το κοινό. Οι ειδικοί προειδοποιούν ότι τα chatbots ενδέχεται να δώσουν λανθασμένες διαγνώσεις ή να μην αναγνωρίσουν επείγουσες καταστάσεις, συνιστώντας την αναζήτηση πληροφοριών από αξιόπιστες πηγές.

Ιωάννης Πανταζής, ασκούμενος στην ΕΕΒΤ

Πηγή: barrons.com via AFP

Εκτόξευση της εκμετάλλευσης ανθρώπων με χρήση κρυπτονομισμάτων



Η εμφάνιση των διασυνοριακών και χαμηλής προμήθειας πληρωμών μέσω κρυπτονομισμάτων έχει δημιουργήσει «ευκαιρίες» για κλιμάκωση της διακίνησης ανθρώπων. Σύμφωνα με έρευνα, οι συναλλαγές με κρυπτονομίσματα που συνδέονται με το trafficking ανθρώπων αυξήθηκαν τουλάχιστον κατά 85% το 2025 σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος, φτάνοντας σε εκατοντάδες εκατομμύρια δολάρια ετησίως, με τις εκτιμήσεις να χαρακτηρίζονται ως συντηρητικές.

Οι εγκληματικές οργανώσεις δραστηριοποιούνται κυρίως μέσω καναλιών στο Telegram, όπου διαφημίζουν τις «υπηρεσίες» τους. Οι πληρωμές πραγματοποιούνται σχεδόν αποκλειστικά με stablecoins (κρυπτονομίσματα που έχουν σχεδιαστεί ώστε η αξία τους να παραμένει συνδεδεμένη με ένα σταθερό περιουσιακό στοιχείο, όπως το δολάριο ΗΠΑ), ώστε να αποφεύγεται η μεταβλητότητα. Πολλά από τα κέρδη των δραστηριοτήτων αυτών επαναδιοχετεύονται στις ίδιες αγορές μέσω Telegram, όπου τα βρώμικα κρυπτονομίσματα ξεπλένονται με μετρητά.

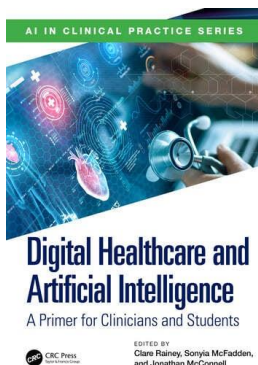
Ιδιαίτερη ανησυχία προκαλούν και τα λεγόμενα «scam compounds» στη Νοτιοανατολική Ασία, όπου θύματα εξαναγκάζονται να εργάζονται σε διαδικτυακές απάτες. Ωστόσο, η σημαντικότερη αύξηση στα κέρδη αφορά δίκτυα σεξουαλικής εκμετάλλευσης, με συναλλαγές που συχνά υπερβαίνουν τα 10.000 δολάρια, γεγονός που υποδηλώνει οργανωμένες εγκληματικές επιχειρήσεις μεγάλης κλίμακας.

Ιωάννης Πανταζής, ασκούμενος στην ΕΕΒΤ

Πηγή: [wired.com](https://www.wired.com)

Διεθνείς Εκδόσεις

Clare Rainey, Sonyia McFadden, and Jonathan McConnell (eds), *Digital Healthcare and Artificial Intelligence: A Primer for Clinicians and Students*, CRC Press, 2026 ([σύνδεσμος](#))



Το βιβλίο αποτελεί έναν περιεκτικό οδηγό για τον ρόλο των ψηφιακών τεχνολογιών και της ΤΝ στον τομέα της υγείας. Με τη γήρανση του πληθυσμού και τις αυξημένες απαιτήσεις στο σύστημα υγείας, η αξιοποίηση του ψηφιακού μέλλοντος καθίσταται αναγκαία. Το έργο εισάγει αναγνώστες, κλινικούς ιατρούς και φοιτητές στις βασικές έννοιες και τεχνολογίες αιχμής της ψηφιακής υγείας. Παράλληλα, εξοπλίζει τους επαγγελματίες υγείας –όχι μόνο στον τομέα της απεικόνισης– με τις απαραίτητες γνώσεις για την αποτελεσματική ενσωμάτωση της

ΤΝ στην καθημερινή πρακτική τους, συνδυάζοντας κλινικές, τεχνικές και βιομηχανικές προοπτικές.

Amanda Roth, *LGBTQ+ Family-Making, Reproductive Ethics, and the (Re)Shaping of Family Values*, Routledge, 2025 ([σύνδεσμος](#))



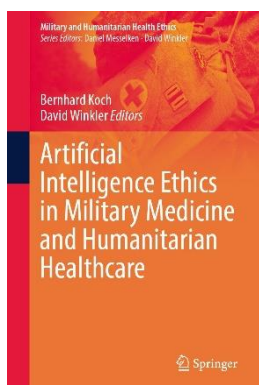
LGBTQ+ FAMILY-MAKING,
REPRODUCTIVE ETHICS,
AND THE (RE)SHAPING OF
FAMILY VALUES

Amanda Roth



Το βιβλίο εξετάζει τα ηθικά ζητήματα γύρω από τις τεχνολογίες υποβοηθούμενης αναπαραγωγής και τη δημιουργία οικογένειας από ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα, αμφισβητώντας τις κυρίαρχες απόψεις στη φιλοσοφική βιοηθική. Μέσα από την ανάδειξη μιας queer οπτικής, η συγγραφέας αναλύει κριτικά τις συζητήσεις περί δωρεάς γεννητικού υλικού και ανωνυμίας του δότη. Επαναπροσδιορίζει τη συζήτηση αυτή, όχι απλώς ως ένα στενό ζήτημα αναπαραγωγικής ηθικής, αλλά ως μια ηθική ευθύνη αντίστασης σε άδικο κοινωνικά συστήματα όπως η «βιοκανονικότητα» (bionormativity). Τέλος, φωτίζει πρακτικές που είναι κοινές στην queer κοινότητα, όπως η δωρεά από γνωστό δότη και οι σχέσεις μεταξύ αδελφών από τον ίδιο δότη, οι οποίες συχνά παραβλέπονται ή αποσιωπώνται από την παραδοσιακή βιοηθική βιβλιογραφία.

Bernhard Koch, David Winkler (eds), *Artificial Intelligence Ethics in Military Medicine and Humanitarian Healthcare*, Springer, 2026 ([σύνδεσμος](#))



Το βιβλίο εξετάζει την αυξανόμενη χρήση της ΤΝ και των Μεγάλων Δεδομένων (Big Data) στη στρατιωτική και ανθρωπιστική ιατρική περίθαλψη. Αναλύονται οι δυνατότητες αλλά και οι σημαντικές προκλήσεις που προκύπτουν σε αυτά τα ιδιαίτερα και συχνά ακραία περιβάλλοντα. Εξετάζεται το υφιστάμενο νομικό και ηθικό πλαίσιο εφαρμογής της ΤΝ στην υγεία, αναδεικνύοντας την επιτακτική ανάγκη για τη θέσπιση ειδικών ρυθμιστικών κανόνων. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην εξέλιξη της νομοθεσίας, στις νομικές εξαιρέσεις που αφορούν τις στρατιωτικές εφαρμογές, καθώς και στον ευρύτερο αντίκτυπο αυτών των ρυθμίσεων στην παγκόσμια ανθρωπιστική δράση.

Συνέδρια / Εκδηλώσεις

- **Εκδήλωση «Σεξουαλική ελευθερία και παραβατικότητα – Όψεις δικαίου και ηθικής»**, 18 Μαρτίου 2026, διαδικτυακή ([σύνδεσμος](#))

Η διεπιστημονική εταιρεία για το Δίκαιο της Βιοιατρικής BioMedLex (www.biomedlex.gr) οργανώνει δημόσια συζήτηση με θέμα: «Σεξουαλική ελευθερία και παραβατικότητα – Όψεις δικαίου και ηθικής». Η σεξουαλική κακοποίηση, ο βιασμός, η παιδοφιλία, οι σεξουαλικοί «παράδεισοι» ή όσα μαθαίνουμε έκπληκτοι από την «υπόθεση Επστάιν», έχουν εγκατασταθεί στην καθημερινότητα της ενημέρωσής μας τα τελευταία χρόνια. Γιατί συνδέθηκε το σεξ με τη βία τόσο πολύ στις μέρες μας, αντίθετα απ' ό,τι έγινε στα χρόνια της σεξουαλικής απελευθέρωσης και του ελέγχου των γεννήσεων; Το δίκαιο και η ηθική της βιοιατρικής δεν μπορούν να αδιαφορούν απέναντι σε αυτή την

πραγματικότητα. Η εκδήλωση θα πραγματοποιηθεί διαδικτυακά με ελεύθερη συμμετοχή. Προεγγραφές με μήνυμα στη διεύθυνση info@biomedlex.gr, για την αποστολή του συνδέσμου παρακολούθησης.

- **11^ο Διεθνές Θερινό Σχολείο Ιατρικού Δικαίου και Βιοηθικής με θέμα: “Digital Technology, AI and Healthcare”**, 5-10 Ιουλίου 2026, Νομική Σχολή ΑΠΘ, υβριδική παρακολούθηση ([σύνδεσμος](#))

Το Θερινό Σχολείο διοργανώνεται από το Εργαστήριο Μελέτης Ιατρικού Δικαίου και Βιοηθικής του ΑΠΘ από τις 5 έως 10 Ιουλίου 2026 υβριδικά και σε αυτό μπορούν να συμμετέχουν νομικοί, επαγγελματίες υγείας και φοιτήτριες/φοιτητές όλων των επιπέδων. Την αφίσα του Σχολείου μπορείτε να τη δείτε [εδώ](#) και το πρόγραμμα με τους ομιλητές και τις ομιλήτριες [εδώ](#). Οι διαλέξεις θα λάβουν χώρα στη Νομική Σχολή ΑΠΘ. Το κόστος συμμετοχής ανέρχεται στο ποσό των 100 ευρώ για φοιτητές-τριες όλων των επιπέδων και 150 ευρώ για τους και τις νομικούς και τους και τις επαγγελματίες υγείας για δηλώσεις συμμετοχής έως τις 30 Απριλίου 2026 (early bird) και στο ποσό των 130 ευρώ και 180 ευρώ αντίστοιχα έως τις 31 Μαΐου 2026 (καταληκτική ημερομηνία).

- **18th World Conference on Bioethics, Medical Ethics and Health Law, Porto**, 28-30 Σεπτεμβρίου 2026, Πόρτο ([σύνδεσμος](#))

Το 18ο Παγκόσμιο Συνέδριο Βιοηθικής, Ιατρικής Ηθικής και Δικαίου της Υγείας αποτελεί μια κορυφαία διεθνή πλατφόρμα διεπιστημονικού διαλόγου που απευθύνεται σε ιατρούς, νομικούς, νοσηλευτές, επαγγελματίες ψυχικής υγείας, εκπαιδευτικούς και φοιτητές, προσφέροντας βήμα για συζήτηση σε περισσότερες από 60 θεματικές. Στο επίκεντρο του συνεδρίου τίθενται σύγχρονα ζητήματα βιοηθικής και ιατρικού δικαίου, όπως η εφαρμογή της τεχνητής νοημοσύνης, η «Ενιαία Υγεία» (One Health), η προστασία του περιβάλλοντος και η επιστημονική ακεραιότητα. Το εκτενές θεματικό φάσμα των παρουσιάσεων καλύπτει, μεταξύ άλλων, τα ανθρώπινα δικαιώματα, τις κλινικές δοκιμές, τα διλήμματα στο τέλος της ζωής, τη γενετική, τις μεταμοσχεύσεις οργάνων, τη νευροηθική, το ιατρικό απόρρητο, την αναπαραγωγή και τον ρόλο των επιτροπών ηθικής.

Βρείτε μας στο διαδίκτυο



Εθνική Επιτροπή Βιοηθικής & Τεχνοηθικής

Νεοφύτου Βάμβα 6, Τ.Κ. 10674, Αθήνα

Τηλ: + 30 210 88 47 700

Email: secretariat@bioethics.gr

© 2026 Εθνική Επιτροπή Βιοηθικής και Τεχνοηθικής

Μπορείτε να απεγγραφείτε από την λίστα παραληπτών [εδώ](#).

Για την Πολιτική Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων και Απορρήτου πατήστε [εδώ](#).

Για να προωθήσετε αυτό το μήνυμα, μην χρησιμοποιήσετε το κουμπί προώθησης της εφαρμογής email σας, γιατί αυτό το μήνυμα δημιουργήθηκε ειδικά για εσάς. Αντίθετα, χρησιμοποιήστε τη [σελίδα προώθησης](#) στο σύστημα ενημερωτικών δελτίων μας. Για να αλλάξετε τα στοιχεία σας και να επιλέξετε σε ποιες λίστες θα εγγραφείτε, επισκεφτείτε την προσωπική σας [σελίδα προτιμήσεων](#).